

141

стор. 3

БЕЗПРИТУЛЬНА ПРОБЛЕМА

На стерилізацію вуличних собак Києва потрібно 25 років

стор. 14-15

СЛОВНИКИ СУЧАСНОГО ЖИТТЯ

"Хрещатик" пропонує жанр іронічних словників Євгена Головахи

Столиці — монокуляр і ложу!

Початок театрального сезону пропонує киянам сучасні прем'єри та нове прочитання класики

Олена КАДИРОВА
"Хрещатик"

Середина вересня — час, коли двері київських театрів гостинно відчиняються перед глядачами після літніх канікул. Початок сезону — це завжди свято, і не лише для глядачів, а й для театрів. Вони прагнуть запропонувати своїм гостям найкраще зі свого репертуару.

Цікаво, що нині в столиці працює майже 50 театрів і мистецьких об'єднань, але, за словами їхніх керівників, конкуренції тут немає, бо попит на "культурний відпочинок" є доволі великим. Кожен із театрів має притаманний тільки йому репертуар, як і власний "почерк", і все це різнобарв'я знаходить свого глядача. Чим же спокушають театралів на початку сезону?

Визнаний "кит" класичного театрального мистецтва — Національна опера України імені Тараса Шевченка — зустрічає 143-й сезон шедеврами в майстерному ви-

конанні корифеїв опери та балету: із 5 вересня тут дають "Севільський цирюльник" Джоаккіно Россіні, "Мадам Баттерфляй" Джакомо Пуччіні, "Лебедине озеро" Петра Чайковського. Відвідавши столичний Оперний, гурмани від мистецтва мають змогу зіставити дві історії про одну й ту саму "Попелюшку" — однойменні оперу Джоаккіно Россіні та балет Сергія Прокоф'єва. Звичайно, дивно було б не побачити в Національній опері української класики: розпочати сезон нам пропонують операми Георгія Майбороди "Ярослав Мудрий", Семена Гулака-Артемівського "Запорожець за Дунаєм", балетом Михайла Скорупського "Лісова пісня". Серед прем'єр — класичні Моцарт із "Весіллям Фігаро" та Чайковський із "Євгенієм Онегіним".

Не менш знаний Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка відкриває новий 91-й сезон драмою Івана Франка "Украдене щастя". Франківці називають цю виставу своїм золотим фондом. Висока напруга сюжету бере приголомшуючу ноту завдяки майстерній грі Ірини Дорошенко (Анна), Володи-

мира Нечепоренка (Михайло) та Богдана Ступки (Микола).

Національний академічний театр російської драми святкує в цьому році аж три ювілеї: 120-й театрального сезону, 85-й сезон із моменту надання театру державного статусу та 70 років із присвоєння закладу імені Лесі Українки. Театр пропонує глядачам відсвяткувати ці події прем'єрою вистави "Надто шасливий батько" (за п'єсою Рея Куні). Також у 2010 році людство відзначає 150 років від дня народження Антона Чехова, і Київський театр російської драми пропонує до цієї дати останню п'єсу майстра — "Вишневі сад". На глядача чекає нове прочитання улюбленого твору, зворушливість якого підсилить майстерна гра акторів театру — Миколи Русковського, Тетяни Назарової, Ольги Когут, Наталі Долі.

"Шинель", "Чайка", "Обережно, жінки!" — такі "дорослі" речі можна подивитися в столичному театрі юного глядача на Липках. Звичайно, в репертуарі цього театру переважно вистави для дітей та юнацтва, але високопрофесійна гра акторів у "серйозних" виставах (Олександра Яреми

чи Марини Андрощук) стане справжнім відкриттям і для соліднішої аудиторії.

Київські театри ляльок — державний і муніципальний — розпочали новий сезон виставами для маленьких глядачів — "Золотим ключиком" і "Трьома поросятками", але в їхньому театральному "меню" є дещо і для батьків: дорослим пропонують "Божественну комедію", "За двома зайцями" і "Декамерон".

На жаль, на одній шпальті неможливо розповісти ще про щонайменше 30 цікавих театрів, що також приготували киянам і гостям столиці привабливі пропозиції до початку сезону. Тож є що подивитися, тим більше, що сучасне театральне мистецтво не заціклюється в лещатах раз і назавжди визначеного репертуару чи акторського складу.

Для глядача зустріч із Мельпоменою — завжди свято, і про проблеми якоюсь не хочеться думати. Ця почесна місія зазвичай лягає на керівників і колективи театрів. Про актуальні питання, приховані за лаштунками, йшлося на театральному круглому столі, що збирав минулого тижня "Хрещатик". Продовження теми читайте на стор. 5 ●

ОФІЦІЙНО

МАФів стане менше

230 незаконно встановлених малих архітектурних форм найближчим часом знесуть. Такого висновку дійшла робоча комісія на чолі з заступником голови КМДА Олександром Мазурчак. Разом із цими МАФами приберуть ще два об'єкти на місці реконструкції кінцевої зупинки швидкісного трамвая на вулиці Старовокзальній. За результатами проведеної інвентаризації, станом на 28 вересня 2010 року в столиці налічується 10 829 малих архітектурних форм. Із них 60 % були встановлені відповідно до дозвільних документів, виданих районними радами у минулі роки. Ще чверть мають дозволи Головного управління містобудування, архітектури та дизайну міського середовища, а 15 % — встановлено самовільно (це 1441 мала архітектурна форма не має жодної документації). «Сьогодні підготовлено до знесення понад 1300 об'єктів. У першу чергу будемо демонтувати ті споруди, які не мають відповідних дозволів і встановлені незаконно. Йдеться про МАФи, що заважають будівництву, розміщені на інженерних мережах, біля навчальних закладів або біля входів на станції метрополітену», — зауважив Олександр Мазурчак. Першими з них демонтують два павільйони на вулиці Вишгородській, 56/2 29 вересня о 9-й годині ●

У медицини — новий очільник

Учора перший заступник голови КМДА Олександр Попов представив нового начальника Головного управління охорони здоров'я — Раїсу Моїсеєнко. «Після оголошення конкурсу на заміщення вакантної посади начальника Головного управління охорони здоров'я в нас було 10 кандидатів, але всі члени конкурсної комісії одногосно обрали Раїсу Моїсеєнко. Я впевнений, що ця людина, фахівець і знавець своєї справи, активно сприятиме розвитку і реформуванню галузі, запровадить нові підходи в роботі та ще міцніше об'єднає колектив», — зазначив пан Попов. Він наголосив на тому, що галузь повинна розвиватися і рухатися вперед, адже охорона здоров'я — це пріоритетний напрямок. До її фінансування буде залучено кошти міського та державного бюджетів, а також спонсорські кошти. «Ми визначили низку пріоритетних напрямків реформування та розвитку галузі, зокрема, це запровадження та розвиток первинної медико-санітарної допомоги, а також реалізація проекту із створення муніципальних лікарняних кас», — додав Олександр Попов. До слова, пані Моїсеєнко прийшла до управління з Міністерства охорони здоров'я України, де обіймала посаду директора Департаменту материнства, дитинства та санаторно-го забезпечення ●

Лікарі інсценують надзвичайну ситуацію на НСК «Олімпійський»

Сьогодні відбудуться практичні навчання з порятунку постраждалих у надзвичайних ситуаціях у рамках підготовки до чемпіонату Євро-2012. Їх проведе Київський міський центр екстреної медичної допомоги служби медицини катастроф. Під час навчання медичні працівники випробуватимуть європейські стандарти надання екстреної медичної допомоги. В рамках навчання моделюватимуть ситуацію з виникненням інциденту на НСК «Олімпійський» із великою кількістю потерпілих з травмами різного ступеню тяжкості. Основною метою навчання є відпрацювання практичних навичок медичних служб із надання екстреної медичної допомоги в разі масового напливу постраждалих ●

ФОТОФАКТ

Президент вшанував загиблих у Бабиному Яру

Ірина ЛАБУНСЬКА
"Хрещатик"

Учора зранку з нагоди 69-ї річниці трагедії в Бабиному Яру відбулася церемонія покладання квітів до Монументу жертвам. Участь у заході взяв Президент України Віктор Янукович, прем'єр-міністр Микола Азаров, голова Верховної Ради Володимир Литвин, заступник глави Адміністрації Президента Ганна Герман, секретар РНБО Раїса Богатирьова та інші посадовці. Київську міську адміністрацію представляв заступник голови КМДА Леонід Новохатько.

Нагадаємо, під час німецької окупації Києва у 1941 — 1943 роках Бабин Яр став місцем масових розстрілів німецькими окупантами мирного населення і радянських військовополонених, євреїв і циган за етнічною ознакою, а також підпільників, членів Організації українських націоналістів та інших.

В історичних дослідженнях наводять різні цифри загальної кількості знищених у Бабиному Яру — приблизно від 70 тисяч до 200 тисяч осіб ●

Фото: Михайла МАРКІВА

ПРОТОКОЛ

Київ і Київщина досягли взаємопорозуміння

Сторони підписали меморандум про співпрацю із 22 пунктів

Ірина ЛАБУНСЬКА
"Хрещатик"

Меморандум про співпрацю підписали вчора Київ та Київська область. Після 20-річної мовчанки сусіди нарешті змогли домовитися про тісну співпрацю задля зміцнення економіки, а отже, і поліпшення добробуту громад. Меморандум має 22 пункти. Пріоритетні напрямки співпраці — житло, екологія, транспорт, продовольче забезпечення.

Київ та Київська область нарешті заживуть по-братньому. Територіальні сусіди відтепер разом вирішуватимуть питання економічного та соціального розвитку. Вчора у мерії керівники міської та обласної держадміністрацій підписали меморандум про співпрацю. «Нарешті у нас немає розбіжностей у поглядах щодо того, як рухатися вперед. Ми визначили плани спільних заходів з вирішення головних питань економічного та соціального розвитку. Для цього ми об'єднаємо зусилля, інтелект, кадровий потенціал, виробничі можливості», — сказав перший заступник голови КМДА Олександр Попов. Ще більшу радість від підписання меморандуму висловив очільник Київської ОДА Анатолій Присяжнюк. «Це справді історич-

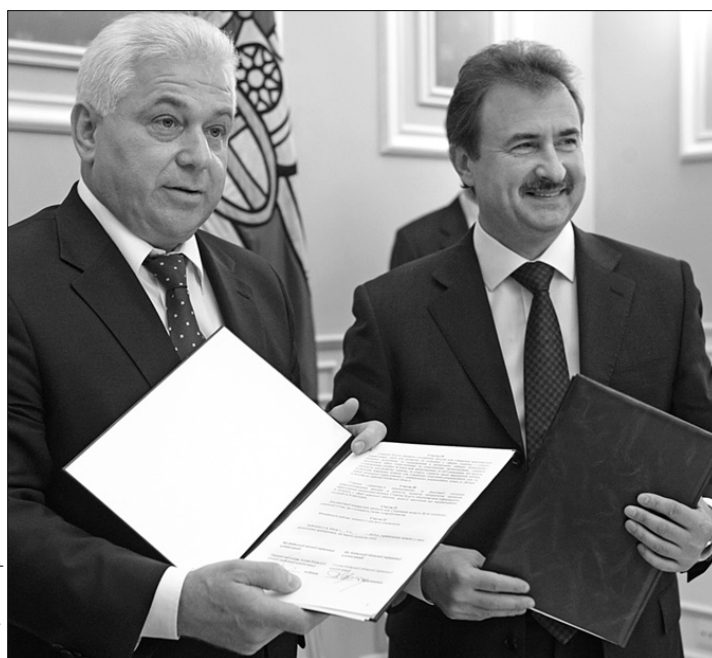

Фото: Бориса КОРПУСЕНКА

Перший заступник голови КМДА Олександр Попов і очільник Київської ОДА Анатолій Присяжнюк підписали меморандум про співпрацю

на подія у відносинах столиці й області. Адже за всі роки незалежності України керівники адміністрацій так і не змогли зустрітися та обговорити нагальні питання», — сказав пан Присяжнюк. Він зазначив, що до зближення сторін стимулював сам Президент України Віктор Янукович. Глава держави порадив сісти й обговорити «усе можливе та неможливе».

Наразі все можливе втілено у 22 пунктах меморандуму. Документ охопив найнагальніші питання. Резонансного перерозподілу меж, на що міг хтось сподіватися, не буде. Одним із напрямків співпраці стане забезпечення житлом як киян, так і мешканців об-

ласті. Анатолій Присяжнюк заявив, що регіон готовий виділяти земельні ділянки для зведення житлових мегакомплексів. Олександр Попов повідомив, що вже на сьогодні є інвестори, які пропонують споруджувати невеликі комфортні «селища» на 5-6 тисяч мешканців з будинками, зведеними за передовими технологіями. Повна інфраструктура, звісно, додається. Житло зводитимуть швидше за все у зоні 45-хвилинної доступності до Києва.

Чи не найголовнішим є екологічний напрямок співпраці. Він водночас і найбільш насичений. Йдеться і про забір питної води для киян, і про складування та пе-

реробку відходів на полігонах у Київській області. Реконструкція очисних споруд, сміттєпереробні заводи, водозабірні станції — усе це екологічний напрямок.

Прописано в меморандумі й дорожньо-транспортне питання, адже потоки пасажирів між регіоном та столицею дуже потужні.

Є в меморандумі спільні пункти, пов'язані з підготовкою до Євро-2012. Як розповів заступник голови КМДА Анатолій Голубченко, область уже висловила готовність допомогти в організації розселення гостей чемпіонату, зокрема надасть 2300 готельних номерів. Для перевезення пасажирів з Борисполя до Києва закуплять 300 нових автобусів. Також потрібні «зони накопичення» для транспорту на під'їздах до столиці.

Вагому підтримку вже надала область у забезпеченні киян якісними і доступними харчами. Саме з Київщини завозять найбільше продовольства вихідними на столичні ярмарки. За словами Анатолія Присяжнюка, комори повні. «Я вдячний, що є можливість нашим виробникам «з коліс» реалізовувати власну продукцію. Повірте, у нас є і гречка, і цукор. Урожай гречки збрали втричі більший, ніж потребують і Київ і область разом», — заспокоїв потенційних гречкоїдів губернатор.

Підписання меморандуму є лише початком у поглибленні співпраці. Сторони домовилися проводити зустрічі керівництва щонайменше раз на квартал ●

Безпритульна проблема

На стерилізацію вуличних собак Києва потрібно 25 років

Оксана ЛИСИНЮК
"Хрещатик"

Днями до редакції "Хрещатика" зателефонувала молода мама з проханням про допомогу. Мешканка нового мікрорайону на Позняках через безпритульних собак побоюється за безпеку своєї дитини. "Мені страшно виходити з під'їзду. Біля нашого будинку та повз дитячий майданчик постійно бігає зграя собак. Часто їх можна зустріти й біля входу до нашої дитячої поліклініки. А надокучливий гавкіт уночі вже став просто нестерпним. Я зверталася до різних установ та інстанцій, але все марно", — скаржиться схвильована жінка.

Листи-скарги на бездоглядних собак регулярно надходять до редакції. Кияни з жалем ставляться до покинутих тварин, але побоюються стати їхніми жертвами. Фахівці стверджують, що через укуси собаки людині може передатися близько сотні хвороб. Найнебезпечніша з них — сказ.

Киян кусають чотирилапі друзі

За підрахунками профільних служб, киянськими вулицями сьогодні гуляє до 30 тисяч безпритульних собак. До міського call-центру від початку року надійшло понад 4500 скарг на вуличних псів, які поводяться агресивно і нападають на перехожих, непоодинокі й випадки укусів. 2007 року в столиці зареєстровано майже 2 тисячі укусів, у 2008-му — 2850, а торік — понад 3100. Люди побоюються, що масовість цих тварин, які є переносниками інфекційних хвороб, призведе до епідемії. Найбільше звернень надійшло зі Святошинського (734), Дніпровського (574), Солом'янського (548) та Шевченківського (546) районів.

Тож для Києва, як і для кожного великого міста, питання безпритульних тварин лишається тривожним та відкритим. І його, безперечно, має вирішувати міська влада. Не слід також забувати, що країна, яка планує прийняти фінал футбольного чемпіонату Євро-2012, має відповідати європейським стандартам у всьому, зокрема і в регулюванні кількості безпритульних тварин, причому гуманним шляхом.

Стерилізованих собак повертають на волю

У Києві ще 2007 року ухвалено міську програму стерилізації тварин. У ній чітко зазначено, що безпритульних собак потрібно виловлювати, стерилізувати, шеплювати і випускати знову на вулицю. Зооохоронники переконали чиновників, що після стерилізації пес стає безпечним і не здатним до розмноження. Теоретично це так. Однак широко розрекламована програма одразу почала давати збої. Причому не лише через недофінансування, на що тепер нарікають "любители знедолених тварин". Досвід свідчить, що більшість киян не хочуть, аби біля їхніх будинків знову бігали собаки, нехай і стерилізовані. Навіть за умови опікування з боку волонтерів, адже вони жодної відповідальності за тварину не несуть. Свідчення того — трагічний випадок, що стався минулої зими біля Бабиного Яру. Тоді в лісі бродячі пси до смерті загрзули людину. Більшість у зграї були з червоними нашійниками, тобто ними опікувалися волонтери.

До того ж процедура стерилізації не проста й недешева — тварин відловлюють,

Фото Павла ПАЩЕНКА

Проблема безпритульних тварин у місті залишається відкритою...

ДОВІДКА "ХРЕЩАТИКА"

Куди звернутися:

Служба допомоги мера киянам: **15-51**

КП "Притулок для тварин": **432-08-11, 430-40-14**

КП "Київська міська лікарня ветеринарної медицини": **587-99-72**

Центр ідентифікації тварин КМДА: **332-12-34**

Міська санітарно-епідеміологічна служба: **486-54-86**

Якщо ви хочете стати офіційним опікуном собаки, телефонуйте за номером: **227-16-98**

доправляють у притулок, обстежують і роблять усі потрібні щеплення. Лише тоді проводять операцію зі стерилізації, яка триває десь 40 хвилин. Певний час чотирилапі залишаються у притулку до повного одужання (днів 10), після чого їх відпускають на волю. Комунальне підприємство "Притулок для тварин", за словами його директора Ольги Дроздової, за один місяць може провести 100—120 операцій зі стерилізації, тож такими темпами впровадити з усіма безпритульними собаками Києва вдасться лише за 25 років. Коштує процедура приблизно 300—350 гривень. На ціну впливає розмір тварини, додаються витрати на транспортування.

Відстрілювати не можна, усипляти

Деякі зоолюбители побоюються, що міські чиновники повернуться до старих методів, таких як евтаназія та відстрілювання. Але останнє заборонено законом, тож лишається евтаназія. Ця процедура нескладна і коштує дешевше, приблизно 120—170 гривень. "Згідно з вимогами Конвенції ради Європи, в арсеналі кожного ветеринара мають бути барбітурати, які приводять до зупинки діяльності серцевого та дихального центрів тварин уві сні. У всіх європейських країнах їх дозволено застосовувати в разі потреби. І тільки в Україні ці препарати використовують одиниці", — каже Наталя Ігнатенко, лікар ветеринарної медицини Товариства охорони тварин "SOS". Згідно зі статтею 17 Закону України "Про захист тварин від жорстокого поводження", під час умертвіння тварин забороняється використовувати негуманні методи, що викликають смерть від задухи, електричного струму, отруєння та

інших болючих методів. Евтаназія має бути безболісною та швидкою для тварини.

Нещодавно, відповідаючи на запитання журналістів щодо розв'язання проблем з безпритульними собаками, перший заступник голови КМДА Олександр Попов зауважив, що столична влада прагне запровадити європейські стандарти гуманного поводження з тваринами з використанням іноземного досвіду. Наразі, зауважив пан Попов, профільні комунальні підприємства міста вживають заходів щодо бездоглядних тварин у Києві. Зокрема мають передбачити додаткові витрати на виловлювання вуличних псів, догляд за ними та подальше утримання.

Радник столичного мера Ігор Добруцький запропонував нову ідею розв'язання проблеми бродячих псів, яка полягає в побудові тимчасових вольєрів на території кількох столичних парків. "Потрібно відвести територію в трьох-чотирьох парках, де вулицями гуляє найбільше собак. Це Парк дружби народів, "Голосіївський" і Гідропарк. Територія цих зон сягає сотні гектарів, і в найвіддаленіших частинах можна виділити ділянки для тимчасових вольєрів площею 10—15 соток. За два-три місяці потрібно відловити усіх безпритульних собак у Києві й перевести їх у ці вольєри", — розповів пан Добруцький.

Та думки представників влади і громадських організацій розбігаються. Директор одного з таких об'єднань Ганна Гориніна впевнена, що утримувати велику кількість тварин на малій території — це негуманно. "Через бої між тваринами та епідемії буде велика смертність. Та й хто перейматиметься масовим виловом і будівництвом вольєрів? Найліпший варіант — зацікавити власника території, на якій живуть собаки, щоб він доглядав за тваринами", — вважає пані Гориніна.

А ось директор Київського еколого-культурного центру Володимир Борейко переконаний, що вирішити собаче питання у Києві вдасться лише тоді, коли столичні чиновники та громадські зооохоронники навчаться слухати один одного й зуміють працювати разом для міста. Сьогодні українській столиці вкрай потрібно вжити цілий комплекс заходів, щоб бродячі собаки не бігали нашими вулицями. Передусім треба прибрати смітники, на яких собаки харчуються. Також кияни повинні перестати підгодовувати собак узимку. Люди не мають викидати своїх собак на вулицю, їх треба стерилізувати, а на покинутих слід робити пожертви. До того ж настав час серйозно взятися за виконання програми стерилізації тварин. Урешті-решт можливий і варіант, який практикують європейські країни. У притулках собак утримують лише тимчасово — 10—15 днів. За цей час тварину повертають господарю або знаходять для нього новий дім. В інших випадках її присипляють, оскільки притулок має бути готовим до прийняття нових собак. Такий метод гуманніший, ніж коли місцеві жителі найматимуть гицелів чи труїтимуть тварин самі. Що, власне, нині й відбувається. Усі заяви про те, що мерія дає вказівки труїти собак, є безпритупними. Так виявляється народний спротив киян проти вуличних тварин ●

КОЛИ ВЕРСТАВСЯ НОМЕР

Притулки для перетримування собак після стерилізації з'являться в усіх районах столиці. Про це вчора заявив заступник голови КМДА Анатолій Голубченко. "Уже прийнято рішення про будівництво притулків в усіх районах Києва, крім центральних, де можна буде певний час потримати тварин після стерилізації. Разом з тим на базі комунальної клініки "Київська міська лікарня ветеринарної медицини" нині облаштовують спеціальні приміщення для перетримування собак. Крім того, наразі ми провели тендер на закупівлю 10 спеціальних автомобілів для відлову безпритупних тварин і транспортування їх до клініки для стерилізації та подальшого перетримування", — зазначив Анатолій Голубченко.

Задля досягнення соціальної справедливості

Цьому сприятиме Регіональна угода, укладена між КМДА та міськпрофрадою

Валентин ЗНАМЕНСЬКИЙ
"Хрещатик"

Між роботодавцями і працівниками виникає чимало непорозумінь щодо врегулювання трудових і соціально-економічних відносин. Зокрема щодо тарифних сіток, посадових окладів, відпусток, надбавок, доплат, премій і таке інше. Сприяти в розв'язанні цих проблем мають профспілки та роботодавці. Врегулювати колізійні норми допоможе укладена нещодавно Регіональна угода між КМДА та міськпрофрадою. Про це "Хрещатику" розповів голова Об'єднання профспілок, організацій профспілок у Києві "Київська міська рада профспілок" Микола Верес.

— Що таке, на вашу думку, соціальне партнерство, його суть і роль у регулюванні трудових відносин?

— Як у всьому світі, так і в нашій державі розвиток соціального партнерства об'єктивно зумовлений проблемами досягнення соціальної справедливості та соціального миру, подолання існуючих у суспільстві будь-якої країни суперечностей і конфліктів. Суть соціального партнерства — це система взаємовідносин між найманими працівниками та роботодавцями. Головним напрямком і засобом ефективного соціального партнерства є колективно-договірне регулювання відносин у сфері праці, що полягає в укладанні й виконанні системи колективних договорів і угод.

— Яким чином відбувається регулювання соціально-трудова відносин у нашій державі?

— Для регулювання соціально-трудова відносин як в Україні, так і в зарубіжній практиці є система рівнів такого регулювання: державна, регіональна й рівень підприємства як головного суб'єкта господарювання. Оскільки мета і завдання кожного рівня регулювання різні, то і функції, а також інструменти на кожному рівні управління відрізняються. Основним інструментом, що регулює соціально-трудова відносини, є державні програми національного, регіонального, галузевого й індивідуального характеру, які розробляють на основі соціальних нормативів.

Тобто системи законодавчої та нормативної діяльності, яка охоплює конкретні напрямки — це кадрова політика держави, зайнятість, соціальна політика, умови та охорона праці і таке інше. Тому що суспільство, а також кожне підприємство, установа, організація мають постійно запроваджувати механізми регулювання відносин у сфері праці з метою досягнення балансу інтересів сторін соціально-трудова відносин, запобігання трудовим конфліктам, створення умов для

Фото: Микола ТИМЧЕНКА

економічного розвитку й підвищення рівня життя працівників.

— Що для цього робиться або планують зробити в столиці?

— Насамперед 6 липня 2010 року було підписано Меморандум між виконавчим органом КМДА в особі першого заступника голови КМДА Олександра Попова та Київською міською радою профспілок, а 27 серпня 2010 року — Регіональну угоду. Ці два правові акти мають важливе значення в колективно-договірному регулюванні трудових відносин міста Києва.

— Яке значення Регіональної угоди для киян?

— Будемо говорити мовою законодавства України стосовно обов'язковості укладення договорів і угод, що регулюють соціально-економічні та трудові відносини. Чинне законодавство України конкретно не визначає обов'язків щодо укладання угод...

Але багато правових норм просто не можуть діяти, якщо те або інше право-обов'язок не закріплені в колективному договорі. Зокрема форми й системи оплати праці, норми праці, розцінки, тарифні сітки, схеми посадових окладів, умови введення й розміри надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних, компенсаційних і гарантійних виплат установлюються підприємствами в колективному договорі з дотриманням норм і гарантій, передбачених законодавством України, генеральними і галузевими (регіональними) угодами, а також вимогами Закону України "Про відпустки" і інших правових актів, а генеральна, регіональна, галузеві угоди ці питання вирішують.

Щодо колективного договору, який укладено з дотриманням норм чинного законодавства України з урахуванням реальних

можливостей підприємства, установи, організації, то він сприяє стабільності, високопродуктивній діяльності підприємства, установи, організації, створенню надійної основи соціального захисту працівників та уникненню трудових конфліктів, соціальної напруги в колективі.

— А яке значення для профспілок мають кадрові питання? Охарактеризуйте проект "Стратегії державної кадрової політики України", який обговорювали у вересні в КМДА.

— Так. 10 вересня 2010 року на апаратній нараді в КМДА за участю першого заступника голови КМДА Олександра Попова обговорювали проект "Стратегії державної кадрової політики України", і якщо говорити мовою оригіналу, де зазначено, що головна мета та суть соціального діалогу і партнерства в Україні є розвиток кадрового потенціалу держави, а основна ціль — це залучення суб'єктів соціального партнерства до розроблення та реалізації державних програм кадрового забезпечення. Для мене як профспілкового лідера столичного регіону є дуже важливими і сприйнятними такі першочергові кроки цього проекту — утворення профспілкових організацій на всіх підприємствах, установах, організаціях і надання колективним договорам статусу нормативно-правових актів. У зв'язку з кадровими змінами в КМДА у профспілок з'явилася надія, що процес соціально-економічних і трудових гарантій найманого працівника рухатиметься в потрібному напрямку. Адже профспілки Києва завжди намагалися вирішити соціально-економічні питання, а також трудові для найманого працівника в рамках переговорного процесу з соціальним партнером, не застосовуючи крайніх методів і засобів.

— Які є основні види договорів і угод, а також їх значення для людей найманої праці?

— Головними локальними правовими актами є: колективний договір, який є правовим актом, що укладається з метою регулювання соціально-трудова відносин на підприємстві, установі, організації між найманими працівниками та роботодавцем для узгодження їхніх інтересів незалежно від форм власності й господарювання, які використовують найману працю і мають права юридичної особи.

Трудовий договір (контракт) — угода між найманим працівником і роботодавцем, а нормативні акти, що видають на підприємстві, установі та організації — це правила внутрішнього трудового розпорядку, положення про преміювання, графік відпусток тощо.

Колективна угода — це правовий акт, який укладається з метою регулювання соціально-трудова відносин на рівні галузі, тобто галузева угода.

Регіональна угода — це правовий акт на рівні регіону, яка регулює підвищену соціальну норму на підставі бюджету регіону і укладається між профспілками та їхніми об'єднаннями та місцевими органами державної влади або організаціями роботодавців, якщо такі створено.

Генеральна угода — це правовий акт на рівні країни між повноважними представниками найманих працівників і роботодавців.

— Яке значення Меморандуму і Регіональної угоди та як вона поєднується і впливає на укладення галузевих угод, колективних договорів та інших документів, що регулюють трудові відносини?

— Ці два правових акти мають важливе значення в колективно-договірному регулюванні трудових відносин Києва, усуваючи колізійні норми законодавства

України та закладаючи обов'язкову норму для роботодавця укладати договори, угоди, де використовується наймана праця.

Міськпрофрада, розробляючи проект Регіональної угоди та узгоджуючи її з КМДА, заклала норму в пункті 3 Загальних положень, що Регіональна угода є правовою основою щодо укладання угод між головними управліннями КМДА, районними радами, та колективних договорів на підприємствах, установах, організаціях незалежно від форм власності, що використовують найману працю.

— Які подальші перспективи для утворення профспілок, оскільки чимало роботодавців в Україні хочуть їх підпорядкувати, а деякі незручні для них організації розпустити, застосовуючи будь-які методи та засоби?

— Вважаю, що підставою для порушення статті 36 Конституції України є недобросовісна конкуренція між власниками. Якщо на будь-якому підприємстві, установі, організації, де відсутні профспілки, а підприємці не виконують колективних угод, то тоді істотно знижуються витрати соціального характеру, що економить кошти та дає змогу отримати певний економічний вигравш власнику. Також працівники однакової кваліфікації, які виконують однакову роботу, а отримують різну заробітну плату. Тобто відсутня соціальна справедливість. Тому для врегулювання цього питання існує як у нас, так і за кордоном правовий механізм поширення укладених угод і колективних договорів.

Особливо велику увагу цим питанням, згідно з проектом "Стратегії державної кадрової політики України", надаватиме нова влада, що мене, як лідера профспілок Києва, не може не радувати ●

Театри потребують держзамовлення

Круглий стіл "Хрещатика"

Олександр БРИГИНЕЦЬ, голова постійної комісії Київради з питань культури і туризму:

— У нас немає театральних журналістів, а є "хронікери" жовтої преси, для них важливо не те, що відбувається на сцені, а хто прийшов, з ким і куди. Наша еліта мало ходить до театру, тому мало пишуть. Якби там Шуфріч і Шкіль побіглися, тоді б написали. Це хвороба журналістики, яка стала слугою політики. Може, київським театрам пощастило трохи більше, бо в нашій комісії працює Михайло Резникович, який може сприяти хоч чомусь. Крім того, дуже добре, що нині театри, зокрема "Франківці", пробують вийти в Інтернет. Я переконаний, що для 99 відсотків киян увесь репертуар є новим. Нові вистави — це для тих глядачів, які вже все бачили, а масовому споживачеві потрібно подивитися те, що є. Треба закликати киян побувати в усіх столичних театрах, переглянути всі вистави, а тоді зробити свій висновок. Було б добре мати портал, на якому можна подивитися вистави усіх театрів. Можливо, театри б щось втратили в продажу квитків, але, на мою думку, якщо людині сподобається вистава в такому варіанті, то вона захоче прийти до театру, аби відчути атмосферу. А те, що в нас багато пишуть про гастролерів, то це легка робота. Треба виховувати не лише публіку, а й журналістів, щоб навчилися розуміти тенденції.

Ільїна ГЕНСЦЬКА, театрознавця, керівник літературно-драматургічної частини Київського академічного театру "Колесо":

— Хочу висловитися на захист журналістів. Вони пишуть рецензії так, як вимагають редактори, котрі формують певний формат, ставлять кореспондентів у жорсткі рамки писати "замальовки для чайників". На зразок, хто був, що сказав, стислий зміст. І їх абсо-

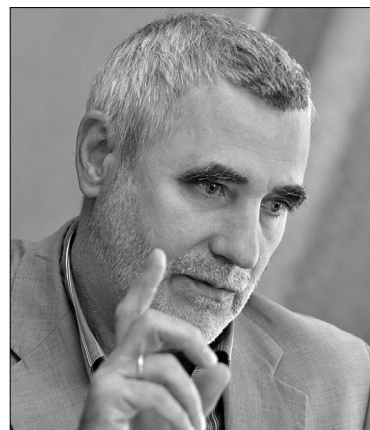
лютно не цікавить власне думка театрального критика.

Борис КУРЦИН, завідувач літературної частини Національного академічного театру російської драми імені Лесі Українки:

— На мою думку, марно говорити про відносини театру з пресою, бо їх просто немає. Якщо ми випустимо неякісний продукт — "білети в маси, деньгі в каси", у нас будуть порожні зали і ми "постраждаємо" від того грошима. Жодна газета в Києві не почала такого діалогу з театрами, тому що їм це не потрібно. Хочемо подякувати "Хрещатику". Якщо журналісти вимагають від театру якісного продукту, то і ми повинні стояти на такій самій позиції щодо них. З одного боку, ми можемо існувати без преси, а з іншого — не можемо існувати без преси, бо вистави "йдуть із життя", добре, що тепер залишаються відеOVERSІS і спогади. Та головне, мають залишатися статті, відгуки, рецензії. Але не просто розповідь, а аналіз.

Віктор ГИРИЧ, директор, художній керівник Київського академічного театру юного глядача на Липках:

— Театр, безумовно, повинен мати духовну основу. Для мене є два напрямки — театр розважальний і театр, що виховує. Як художній керівник на сьогодні я відчуваю проблему в тому, що абсолютно відсутнє фінансування прем'єр. Ми цей рік проіснували як театр виживання. Проблема в тому, як театру лишатися духовним. На сьогодні я змушений брати до репертуару легковажні комедії, які матимуть успіх у глядача. Бо ми повинні заплатити за опалення. Якщо подивитися, чи відповідає сьогодні театр високому духовним запитам нинішнього глядача, то виходить, що ні. Він відповідає лише в частині розважальній. Дуже мало в репертуарах театрів п'єс, які б робили крок уперед у пробудженні

свідомості нашого глядача. Ми собі не можемо цього дозволити, бо нас фінансують лише за статтю зарплатні — ось у чому проблема. Ми повинні виживати за рахунок того, що маємо залучати глядача. Є платники податків і міський бюджет, який змушений фінансувати якусь певну мистецьку програму. Є соціальна проблема виховання молоді. Якщо ж у державі є культурне замовлення, ідеологічне, якщо хочете, то я хотів поговорити про те, чи повинна держава виділяти гроші, скажімо, на пропаганду здорового способу життя. Три роки нам давали гроші на постановку однієї прем'єри, а нині нічого не виділяють, і ми змушені, після вирішення питань побутових негараздів, думати про вистави. Думаю, що держава має робити замовлення на актуальні теми, які можуть лишатися поза увагою драматургів і театрів, бо театр повинен заробляти і виживати. Я не можу собі дозволити постановку на соціальну тему, бо відгуку на неї буде менше, оскільки глядач бачить це на вулиці. Чомусь так буває, що при одній владі менший міський бюджет, але знаходяться гроші на постановки, а при іншій — більший бюджет, але нема грошей на підтримку культури. Зараз прийшла нова влада, і хотілося б знати, яка буде підтримка, чи буде певна ідеологія. Для прикладу візьмемо діяльність Французького культурного центру. Вони пропагують свою культуру, і тим самим піднімають і нашу. А ми не можемо власні гроші в себе вкласти.

Олександр ЛІСОВЕЦЬ, режисер Київського державного академічного театру драми і комедії на Лівому березі Дніпра:

— Якоюсь Віктор Черномірдин сказав геніальні слова: хоча б яку партію ми створювали, однак виходить КППС. Ось і нині, хоча б що ми казали, приходимо до того, що потрібне фінансування. Згоден із Гиричем, що театр має дві функції — розважальну і виховну, і їх потрібно фінансувати. Якщо одна з них хоч якоюсь фінансується касою, то щодо виховної функції нехай нам допомагає держава. Починаючи від одягу сцени, закінчуючи п'єсами чи то на тему історії України, чи то щось талановите, написане українським драматургом.

Наталія ПОНОМАРЕНКО, заступник керівника літературно-драматургічної частини Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка:

— Нині піросло ціле покоління людей, які не знають нашої класики, не бачили наших найкращих вистав і найкращих акторів. Мені здається, що популярність театру залежить від лідера. Якщо він є, то буде програму так, аби вона була цікавою не лише акторам, а й глядачам. По-різному можна поставити ту чи іншу п'єсу, спалювати Шекспіра або з якогось "тютюкіна" зробити геніальний сценічний твір. Мабуть, "сіль" не в репертуарі, а в особистості керівника. Мені пощастило, бо я все життя пропрацювала з Данченком та Ступкою. Як вважав наш учитель Сергій Данченко, основою репертуару має бути світова класика. Бо це є висока культура театру, акторів, художників і всіх причетних до вистави. Кілька років тому ми влаштували щопонеділка драматургічні читання, запрошували авторів. Було багато реклами, і це вилілося у від-

верте графоманство. Я думаю, що якщо зараз з'явилася гідна українська драматургія, за неї всі вхопилися б. Проте, на жаль, сучасна драматургія відображає загальний рівень теперішньої культури. І це перший мінус, другий — кон'юнктура, ще гірша, ніж за радянських часів. Сьогодні пишуть переважно кон'юнктурики, котрі будь-що хочуть потрапити в середовище богемі. Бо їм здається, що там дуже легко жити. А це тяжка праця, яка вимагає великої духовної сили. У театрі все залежить від духовності. Я опікуюся зв'язками з пресою, тож знаю, як складно "затягти" на прес-конференцію перед прем'єрою журналістів, особливо телевізійників. "Підняти" когось навіть на зустріч із Богданом Ступкою, Анатолієм Хостіковим, Наталією Сумською, Богданом Бенюком важко. А ось коли в театрі антрепризи, тоді за мною бігають і випрошують постоїти хоча б у проході. Хоча практика свідчить, що більшість із тих вистав, які привозять до нас, не найвишого гатунку. Статті ж потім проплачують.

Світлана ГЛОВАК, заступник начальника управління мистецтва та культурно-освітніх закладів Головного управління культури і мистецтва КМДА:

— Нова влада приділятиме багато уваги гуманітарній сфері. Створено Гуманітарну раду Києва, яку очолює перший заступник голови КМДА Олександр Попов. Зараз розробляється "Стратегічний план розвитку гуманітарної сфери Києва". Тому все, про що тут говорили, донесу до керівництва. І прошу всіх присутніх подати свої пропозиції ●

Фото Миколи ТИМЧЕНКА

ВІВТОРОК ЖОВТЕНЬ 5

Table with TV program listings for Tuesday, October 5th, including channels like Мелодія, СТБ, and МEGA.

Advertisement for DCP KINOTEATR "LENINGRAD" featuring a logo with two lions and a film strip.

Table with program listings for DCP KINOTEATR "LENINGRAD" on October 6th, including "Легенди нічної варти" and "Краї".

Advertisement for EKZISTENCIYA featuring a logo with a stylized 'E' and text about interactive games.

Table with program listings for EKZISTENCIYA, including "Пригоди Геркулеса" and "Зоряний крейсер 'Галактика'".

Advertisement for LYUDINA IZ ZOLOTIM PISTOLETOM featuring a logo with a gun and text about a movie.

Table with program listings for LYUDINA IZ ZOLOTIM PISTOLETOM, including "Бойовик. Золотий пістолет" and "Лорд-захисник".

Table with TV program listings for KИВ channel, including shows like "Клуб-700" and "Церква 'Посольство Боже'".

Table with TV program listings for ПЕРШИЙ. ЕРА channel, including shows like "Доброго ранку, Україно!" and "Сміхопанорама".

Table with TV program listings for НОВИЙ КАНАЛ channel, including shows like "Срібний апельсин" and "Події".

Table with TV program listings for 1+1 channel, including shows like "Служба розшуку дітей" and "Янгол-охоронець".

Table with TV program listings for ІНТЕР channel, including shows like "Походи у дикий світ 2" and "Зворотний відлік".

Table with TV program listings for УКРАЇНА channel, including shows like "Срібний апельсин" and "Події".

Table with TV program listings for НОВИЙ КАНАЛ channel, including shows like "Срібний апельсин" and "Події".

Table with TV program listings for ICTV channel, including shows like "Факти" and "Спорт".

Table with TV program listings for ТОНІС channel, including shows like "Диваки" and "Перемагаючий голос".

Table with TV program listings for ТЕТ channel, including shows like "Дім 2" and "М/с 'Гладиатори'".

Table with TV program listings for 5-й КАНАЛ channel, including shows like "Час-Тайм" and "Час спорту".

Table with TV program listings for НТН channel, including shows like "М/с 'Спайдермен'" and "Х/ф 'Війна'".

Table with TV program listings for ОРТ-Україна channel, including shows like "Давай одружимося" and "Адвокат".

Table with TV program listings for РТР ПЛАНЕТА channel, including shows like "Ранок Росії" and "Х/ф 'Велика перерва'".

Table with TV program listings for НТВ СВІТ channel, including shows like "Квартирне питання" and "Огляд. Надзвичайна подія".

Table with TV program listings for ТВ ЦЕНТР TVC1 channel, including shows like "Нострій" and "Х/ф 'Армен Джигарханян'".

Table with TV program listings for КДРТРК channel, including shows like "Рано-вранці" and "За київським часом".

Table with TV program listings for ENTER-фільм channel, including shows like "SMS-голосування" and "Дитячий сеанс".

Table with TV program listings for K1 channel, including shows like "Д/ф 'Неймовірні подорожі'" and "Емотонік".

Table with TV program listings for 2+2 channel, including shows like "Мультифільм" and "М/с 'Ракетна міць 4'".

Олександр ЯРЕМА: “Хочеться зіграти головну в житті роль, адже яким би талантом чи працездатністю не був наділений актор, на першому плані все одно стоїть фортуна”

За 14 років своєї творчої діяльності актор Київського театру юного глядача на Липках Олександр Ярема зіграв чимало суперечливих ролей — від симпатичних звіряток до гоголівського Акакія Акакійовича. Проте, в кого б не перевтілювався артист, він додає ролі неповторні відтінки своєї гри, свій характер і корективи, аж доки не народжується дещо, що спонукає глядача прийти “на Ярему” ще. Не менш цікавий він і в приватному житті. “Хрещатик” вирішив ближче познайомити читача з цим талановитим актором.

— Кажуть, артистами не стають, ними народжуються. Коли вперше виявили свій акторський талант?

— На стільці, в дитячому садочку. Смішно, чи не так? Та як би це банально не звучало, але саме в ранньому віці мені хотілося бути в центрі уваги. Подобалося, коли мої витівки всіх смішили, приносило задоволення, хоча сам я цього ще не розумів.

— А коли зрозуміли, що тяжієте до акторської майстерності, що у вас є те саме “покликання”?

— Набагато пізніше. Цьому передували тривалі пошуки самого себе. Брався за все: співав у хорі (причому не в одному, а одразу в трьох), грав на баяні (до слова, я закінчив музичну школу), активно брав участь у всіх культурно-розважальних вечорах. Особливо подобалося перевтілюватися в чийсь образ. Наприклад, помічав цікаві манери або риси характеру своїх однокурсників, учителів — і тут же зображав їх, що дарувало задоволення “глядачам”. За вдачею я людина добра, і гумор мій не злий, тож ніхто не ображався. Після 8-го класу в своєму рідному Херсоні вступив до музичного училища на хормейстерське відділення. Пам’ятаю, одразу ж на першому курсі, після новорічного вечора, де я виступив із одним зі своїх номерів, зі мною почали за руку ви-

Фото з архіву “Хрещатика”

татися старшокурсники і педагоги. І понеслося — капсуники, КВВ, студентські вечори тощо.

— Але одного разу перед вами все-таки постав вибір: музика або сценічне мистецтво. Після закінчення училища вже знали, чому надасте перевагу?

— Спочатку я вирішив продовжити музичну освіту і, узявши свої ноти, поїхав вступати до Київської консерваторії. Після співбесіди того самого дня ноги самі понесли до Київського державного інституту театрального мистецтва імені Карпенко-Карого. Після прослуховування мене допустили до вступних іспитів на акторську майстерність, але останній — з літератури — не склав. Повернувшись додому, влаштувався працювати до Херсонського театру, щоб набратися деякого сценічного досвіду, а разом — знань. Я посилено готувався, щоб продовжити штурм

столичного театрального вузу, що, власне, і зробив через рік.

— У Театрі юного глядача на Липках ви працюєте 14 років. Як проходив період становлення молодого актора?

— Так, до трупи театру я був зарахований одразу після отримання диплома в 1996 році. Починав, як і всі, з масовок, підтанцювок, ролей різних звіряток. Мені казали, що я дивним чином схожий на кожного, кого б не грав, будь-то миша чи бобер. Потім були персонажі казок і, звичайно, серйозні ролі. Причому найрізноманітніші та суперечливі. За свою професійну діяльність зіграв десь півтора десятка спектаклів. Мені симпатичний Сорін у “Чайці”, Ліняєв у “Вовках та вівцях”, Бартоло з “Фігаро” і багато інших персонажів, образи яких я розкривав на сцені. Але мені, як і будь-якому артистові, хочеться рости, розвиватися й далі, завойовувати публіку, як

кажуть, “дорослішу”. Я відчуваю, що переріс самого себе. І це не дає спокою.

— Попри вашу скромність, одну з останніх унікальних ролей, Акакія Акакійовича з гоголівської “Шинелі”, глядач вирізняє в різноманітні акторських ролей. Адже в вашому виконанні чиновник, який лише переписує папери, мало не митець, який отримує естетичну насолоду від своєї роботи...

— Це роль, на яку я два роки не міг звикнути. Мій колега й друг, режисер і постановник спектаклю Олег Мельничук таки напівліг на цьому. Мало того, він вніс свій творчий акцент до образу Башмачкіна, тим самим дещо відступивши від авторського викладу, але наблизивши його до сьогодення нашого українського суспільства, в якому бракує високого чиновництва, яке насправді пишалося б своєю уніформною. Мій герой тимчасово впадає в божевілья саме тоді, коли вдягає нове біле пальто, уявляє себе государем і вимовляє приголомшливі слова: “Дивно влаштований світ наш. Чи отримуємо ми коли-небудь те, чого бажаємо? Чи досягаємо того, до чого, здається, навмисне приготували наші сили? Все відбувається навпаки. Як дивно, незбагненно грає нами доля наша”. Цей образ дорогий мені, тому що примушує глядача замислитися.

— Ваша творча діяльність не обмежується грою в театрі, чи не так? Про що мріє як актор?

— На телеканалі СТБ я ведучий розважального шоу “ВусоЛапоХвіст”, в основі якого лежить демонстрація любительського відео домашніх тварин. Ведучим цього проекту став після кастингу. Завжди любив спостерігати за звірятками, тому отримую колосальне задоволення. А ще — відчуваю віддачу. Мені пишуть листи мої постійні глядачі — діти. Працюю в кіно і на телебаченні: це програми “Мамаду”, “Золота лихоманка”, серіали “Все включено”, “Міський роман” та інші. Всього, здається, їх 50 або 60. Ролі епізодичні, невеличкі, однак усе ще попереду. Хочеться зіграти справжню роль, головну в житті. Адже яким би талантом, працездатністю не був наділений актор, на першому плані все одно стоїть фортуна. Тож нехай вона всім нам частіше усміхається! ●

Розмовляла Олена СТУЛЬЄВА
“Хрещатик”

Вишиваний оберіг Києва

Рушник “мандрує” районами столиці

Оксана ЛИСИНОК
“Хрещатик”

Триває акція з вишивання “Оберегу української столиці”. Тепер його продовжують творити в Солом’янському районі. До процесу створення рушника долучилися гості з райдержадміністрації, мерії та всі охочі. У вікторок учасники акції посадили два куці калини як символ України на території Центру дитячої та юнацької творчості Солом’янського району столиці.

Створення оберегу української столиці набирає розмаху. Акція розпочалася 25 травня, відтоді рушник творили майже 200 майстринь. Він “мандрує” Україною і вже побував на За-

карпатті, в Полтавській і Житомирській областях. Наступні міста, де всі охочі можуть долучитися до вишивання диворушника, — Харків, Чигирин, Батурин.

Окрім того, рукотворний оберіг столиці вишиватимуть також у кожному районі Києва.

Полотно завдовжки сім метрів і завширшки 61 сантиметр внесли під пісню “Рідна мати моя” вихованці Центру та простелили на столі посеред зали. Акцію підтримали і взяли до роботи кращі вишивальниці Солом’янського району. Колектив очолила майстер народної творчості України Ганна Ушеренко.

Власноруч зробили кілька стібків на рушнику радник Президента України Валерій Пустовойтенко, заступник голови КМДА Леонід Новохать-

ко, начальник Головного управління освіти і науки Віра Горюнова, начальник Управління в справах жінок, інвалідів, ветеранів війни та праці Ірина Голубева, а також голова Солом’янської РДА Іван Сидоров. На полотні учасники акції разом із стібками лишили часточку своєї душі. Заступник голови КМДА Леонід Новохатько подякував авторам ідеї. Він наголосив, що багато можна говорити про проблеми Києва, але така справа як створення оберегу столиці є ідейною та прекрасною.

“Завдяки таким акціям ми під-

німаємо нашу духовність, пробуємо в собі і оточуючих національний дух, національну гідність”, — підтримав ідею Валерій Пустовойтенко. Голова Солом’янської райдержадміністрації Іван Сидоров, окрім подяки майстриням, вручив 15 тисяч гривень на матеріальну підтримку акції.

На завершення чиновники посадили два куці калини як символ України на території Центру дитячої та юнацької творчості Солом’янського району.

Нагадаємо, що оберіг столиці планують завершити наступного року до Дня Києва ●

Словники сучасного життя

Читачам "Хрещатика" вже сподобалися вірші, вислови та максимуми математика Анатолія Головахи. Проте не всі знають, що в нього є не менш талановитий брат — Євген Головаха. Він — український соціолог, народився в 1950 році в Києві. П'ять років навчався на факультеті психології Московського університету. Саме тоді захопився створенням афоризмів, які в 70-х роках минулого сторіччя виходили на сторінках "Литературної газети" (у співавторстві з Анатолієм Головахою). Від батьків-філософів Марії Златиної та Івана Головахи завжди діставав фахове афористичне тлумачення багатьох наукових проблем, під цим впливом згодом почав створювати альтернативні словники у різних галузях науки. Євген Головаха є автором численних наукових і публіцистичних праць із психології та соціології. На всілякі творчі витівки його надихала дружина — відомий український соціолог Наталія Панина. Так було в 1969 році, коли вони побралися, так є й тепер, коли їй вже немає поруч. Сьогодні "Хрещатик" пропонує відкритий у рубриці "Чтиво" Анатолієм Головахою жанр іронічних словників. Читачі "Хрещатика" першими прочитають ці твори.

СЛОВАРЬ СОВРЕМЕННОЙ МОРАЛИ

АДАПТИРУЕМОСТЬ — умение приспособиваться к социальному злу, благодаря которому это зло и существует.

АМОРАЛИЗМ — доктрина, утверждающая, что совесть — это единственный предассудок, с которым каждый может вполне успешно управиться.

АМОРАЛЬНОСТЬ — способность решать житейские проблемы, не решая при этом моральных.

АНАХОРИЗМ — нечто, несвойственное местным условиям, например, благородство, порядочность, бескорыстие.

АНТИНОМИИ МОРАЛИ — взаимоисключающие истины в сфере нравственных отношений: быть честным хочется и невозможно, бороться со злом необходимо и бессмысленно, чем выше цена добродетели, тем больше от нее убытков.

БЕЗДАРНОСТЬ — качество, бо-

лее ценное в нравственном отношении, чем талант, поскольку она вызывает доброе чувство снисходительности, а он — черную зависть.

БЕЗНАВРСТВЕННОСТЬ — вторая по значимости угроза для моральных устоев общества; первая — святая вера в эти устои.

БЕЗОТВЕТСТВЕННОСТЬ — черта характера, избавляющая от навязчивой идеи, что делать нужно только то, чего не хочется.

БЕСЧЕЛОВЕЧНОСТЬ — одно из немногих качеств, отличающих человека от животных.

БЛАГОРОДНЫЙ ПОСТУПОК — деяние, отличающееся от преступления тем, что преступление иногда остается безнаказанным.

"БРИЛЛИАНТОВОЕ" ПРАВИЛО МОРАЛИ — не делай ближнему того, что он хочет сделать тебе.

ВНУТРЕННЕЕ УДОВЛЕТВОРЕНИЕ — удовольствие от того, что не удалось увильнуть от работы.

ВОЗДАЯНИЕ ДОБРОМ ЗА ЗЛО — моральный принцип, позволяющий надеяться на то, что добра в мире станет хотя бы столько же, сколько зла.

ВСЕПРОЩЕНИЕ — моральный принцип, утверждающий, что нам, грешным, простить можно все, кроме непогрешимости.

ГЕДОНИЗМ — учение о том, что от своих страданий нужно бежать, а от чужих — получать удовольствие.

ГУМАНИЗМ — неразделенная любовь к людям.

ДОБРО — то, что нельзя творить так же безнаказанно, как зло, — иначе добро давно бы уже восторжествовало.

ЗАВИСТЬ — чувство, имеющее два цвета: бывает черной, когда завидуешь сам, и белой — когда хочешь, чтобы завидовали тебе.

ЗАПОВЕДИ — коварные правила, запрещающие людям делать именно то, что у них лучше всего получается.

ЗДРАВЫЙ СМЫСЛ — грубый примитив, с которым вынуждена сожительствовать утонченная мораль, чтобы окончательно не засохнуть в скрижалях.

КАТЕГОРИЧЕСКИЙ ИМПЕРАТИВ — попытка Канта решить проблему антиномий морали без излишнего философствования: "антиномии антиномиями, но совесть-то надо иметь".

ЛЕНЬ — порок, с которым как-то лень бороться.

ЛЕСТЬ — добрая клевета.

ЛЮБОВЬ — бескорыстное чувство, которое не отдает предпочтения тем, кто его больше заслуживает.

ЛЮБОВЬ К СЕБЕ — чувство, с которым можно прожить всю жизнь, но человека так и не зачать.

ЛЮБОВЬ К СПРАВЕДЛИВОСТИ — разновидность любви, от которой чаще всего теряют голову.

МАКИАВЕЛЛИЗМ — учение о несовместимости политики и морали, которого не принимают политики, поскольку с политикой они знакомы, а с моралью — нет.

МЕЧТА — совесть цели.

МОР — основоположник утопической идеи о справедливом обществе, в котором люди уничтожают социальную несправедливость, за что и несут только справедливое наказание.

МОРАЛЬ — правила поведения для слабаков; для тех, кто покрепче, — двойная мораль.

МОРАЛЬНАЯ РАСПУЩЕННОСТЬ — одна из трех стадий нравственного развития, следующая за моральной незрелостью и предшествующая моральному увяданию.

МОРАЛЬНЫЙ ВЫБОР — или совесть потерять, или все остальное.

НЕПРОТИВЛЕНИЕ ЗЛУ — моральный принцип, оказавшийся более жизнеспособным, чем непротивление добру.

НИГИЛИСТЫ — жизнелюбы, отрицающие все, за что другие люди готовы отдать жизнь.

НИРВАНА — блаженное состояние, которого достигает праведник, утратив возможность перевоплощаться и реагировать на перевоплощение окружающих.

НОСТАЛЬГИЯ — любовь к родине, нашедшая себе хорошую работу за рубежом.

НАВРСТВЕННЫЙ ИДЕАЛ — образец социального поведения для тех, кому не терпится в рай.

ОБЩЕСТВО ВСЕОБЩЕЙ СПРАВЕДЛИВОСТИ — сообщество, где каждый получает по заслугам — например, ад.

"ОКО ЗА ОКО" — древний этический принцип, до сих пор остающийся главным источником нравственной слепоты.

ПОДЛЕЦ — герой, жертвующий не просто собой, а лучшим в себе.

ПОРОКИ — отвратительные человеческие качества, позволяющие, впрочем, терпимее относиться к добродетелям.

ПОРЯДОЧНОСТЬ — подлость по отношению к своим интересам.

ПРАВДА — то, что настолько же хочется высказать, насколько не хочется выслушать.

ПРАВЕДНИК — человек, обученный гордыней и готовый отказаться от всех соблазнов, чтобы ни в чем и ни перед кем не раскаиваться.

ПРИСПОСОБЛЕННОСТЬ — умение выжить: выжить самому, выжить другого...

РАВЕНСТВО — принцип построения общества, в котором нет угнетенных и угнетателей, есть только самоугнетаемые и самоугнетатели.

РАЗОЧАРОВАНИЕ — последняя иллюзия.

САМОСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ — парадоксальное стремление человека стать лучше для того, чтобы ему, лучшему, жить стало хуже.

СВЯТЫЕ — 1) мученики (у верующих в Христа); 2) мучители (у верующих в коммунизм).

СЕНЕКА — мыслитель, находивший ценность добродетелей в них самих, а не в тех благах, которые из-за них можно упустить.

СИЛА ДУХА — единственная альтернатива духу силы.

СОВЕСТЬ — чувство, не дающее покоя. Если не считать вечного...

СОКРАТ — философ-моралист, учивший, что добродетель — это знание, а потому знать о своей подлости добродетельней, чем не знать о своей порядочности.

СОЧУВСТВИЕ — приобщение к переживаниям ближнего, позво-

ляющее получать удовольствие вместо него.

СТРАДАНИЕ — чувство, облагораживающее человека. Увы, не того, кто его приносит.

СТЫД — нравственное чувство, которое человек обретает, вступая в сферу половых отношений, и утрачивает, вступая в сферу политических...

СЧАСТЬЕ — чувство, которое не может быть массовым; к примеру, вдвоем вы еще можете быть счастливы, а попробуйте хотя бы троим...

ТЕОДИЦЕЯ — объяснение необходимости зла в обществе: для спасения души (религиозное), для спасения тела (научное).

ТРУС — смельчак, не боящийся прослыть трусом.

УТИЛИТАРНАЯ ЭТИКА — примитивное этическое учение о том, что от соблюдения норм морали можно получить больше удовольствия, чем от их нарушения.

ХИТРОСТЬ — способность, позволяющая сильному быстрее овладеть добычей, а слабому — не так быстро ею стать.

ЦИНИЗМ — пренебрежительное отношение к повсеместному нарушению общепризнанных норм морали.

ЧЕСТНОСТЬ — добродетель, более всего ценящая негодяями, — ведь только от честного человека можно достоверно узнать все, что он задумал.

ЧЕСТЬ — достоинство, за которое возвышенный человек готов умереть, а низкий — убить.

ШВЕЙЦЕР — создатель новой этики, призывающий с благоговением относиться ко всем живым существам, а не только к вышестоящим.

ЭГОЦЕНТРИСТ — человек, способный жертвовать собой, поскольку ему и в голову не приходит, что вокруг есть другие люди, которыми вполне можно пожертвовать.

ЭПИКТЕТ — философ-моралист, порицавший долгожительство на том основании, что жизнь короткая и честная предпочтительнее долгой, но позорной.

ЮМОР — моральный компромисс между безрассудным обличением и благоразумным молчанием.

ИСТОРИЯ И МИФОЛОГИЯ

АГИОГРАФИЯ — сказочный или фантастический литературный жанр, описывающий жития святых. Аналогичный реалистический жанр именуется автобиографией.

АЛЕКСАНДР МАКЕДОНСКИЙ — великий завоеватель, чья история свидетельствует о том, что для создания империи иногда достаточно одного одержимого полководца, а для дальнейшего ее существования может не хватить и всего его войска.

АМАЗОНКИ — воинственные основоположницы радикального феминизма — учения об ограни-

